

Par IKP 2021.gada 1.ceturksnī

1.ceturksnī ekonomikā vēl saglabājas kritums

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem šogad 1.ceturksnī IKP bija par 1,3% mazāks nekā pirms gada. Saglabājoties epidemioloģiskajiem ierobežojumiem, bija sagaidāms, ka arī šī gada 1.ceturksnī ekonomikā būs vērojama lejupslīde.

Covid-19 krīzes izraisītais bezdarba pieaugums un ienākumu kritums ir ietekmējis mājsaimniecību patēriņu – 1.ceturksnī tas bija par 7,3% mazāks nekā pirms gada.

Kopējie preču un pakalpojumu eksporta apjomi 1.ceturksnī bija par 1% mazāki nekā pirms gada. Līdzīgi kā 2020.gadā, arī šī gada sākumā tendences preču un pakalpojumu eksportā bija ļoti atšķirīgas. Preču eksports 1.ceturksnī gada griezumā palielinājās par 4%. Galvenās eksportētās preces bija koks un tā izstrādājumi, kā arī mehānismi un elektroiekārtas. Savukārt ierobežojumi tūrismā un transportā negatīvi ietekmēja pakalpojumu eksportu, kas kopumā 1.ceturksnī bija par 14,6% mazāks nekā 2020.gada 1.ceturksnī.

Investīciju apjomi, kas 2020.gadā Covid-19 apstākļos bija salīdzinoši noturīgi un pat nedaudz pieauga, šī gada 1.ceturksnī saruka par 4,5%. Galvenokārt to ietekmēja būvniecības nozare – šogad 1.ceturksnī ieguldījumi ēkās un būvēs bija par 12,9% mazāki nekā pirms gada, kas saistīts ar salīdzinoši nelabvēlīgākajiem laikapstākļiem salīdzinājumā ar iepriekšējo ziemu. Tajā pašā laikā investīcijas mašīnās un iekārtās palielinājās par 7,9%, bet investīcijas intelektuālā īpašuma produktos pieauga par 5,5 procentiem.

Covid-19 krīze ekonomiku ietekmē jau vairāk nekā gadu un 1.ceturksnī nozaru tendencēs lielu pārsteigumu nav. Joprojām smagāk cieš nozares, kas ir saistītas ar būtisku cilvēku pulcēšanos un apkalpošanu – izmitināšana un ēdināšana, māksla, izklaide un atpūta, transports, kā arī atsevišķi komercpakalpojumi. Jau iepriekš minēto laikapstākļu dēļ, kritums 1.ceturksnī bija būvniecības nozarē un mežsaimniecībā. Pozitīvas attīstības tendences vērojamas visās galvenajās rūpniecības nozarēs – apstrādes rūpniecībā, ieguves rūpniecībā un elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozarēs. Tāpat pozitīvas tendences ir redzamas arī tirdzniecības nozarē (kāpums par 2%). Straujākais pieaugums šogad 1.ceturksnī bija vērojams veselības aprūpes nozarē (par 19,7%), kā arī finanšu un apdrošināšanas darbībās (par 15,2%).

Gan ņemot vērā Covid-19 krīzes pirmo mēnešu bāzes efektu, gan atsākoties sezonas darbiem un uzlabojoties epidemioloģiskajai situācijai, ko veicinās vakcinācija, paredzams, ka ekonomiskās aktivitātes turpmākajos ceturkšņos palielināsies. Ekonomikas ministrijas bāzes scenārija prognozes liecina, ka 2021.gadā ekonomikas izaugsme var pārsniegt 3 procentus. Tomēr nenoteiktība saglabājas augsta.

